

**LINIE, De**, weekblad, oorspronkelijk De Vlaamse Linie (1 oktober 1948 - 27 maart 1964).

Het blad was een navolging van het Nederlandse weekblad De Linie (z. aldaar). Op initiatief van J. Meeus s.j. van de Bonden van het H. Hart werd spoedig, maar tevergeefs gepoogd dit Nederlandse blad ook in Vlaanderen te verspreiden, waarna onderhandelingen leidden tot de oprichting van een gelijksoortige Vlaamse publikatie. Op 12 april 1948 verschenen de statuten van de v.z.w. (vereniging zonder winstoogmerk) De Vlaamse Linie-Stichting in het Belgisch Staatsblad. Het beginkapitaal werd door particulieren bijeengebracht, de Jezuïetenorde zorgde voor de verdere financiering. Het blad werd in Brussel gevestigd onder de algemene directie van Stan de Clippele s.j., die ook, samen met J. Creyghton, de hoofdredactie waarnam en die werd geassisteerd door A. van den Daele s.j. Tot een raad met louter adviserende bevoegdheid, die in de praktijk niet is opgetreden, behoorden vertegenwoordigers van diverse Vlaamse katholieke milieus. Er bestond een sterke redactionele samenwerking met het Amsterdamse zusterblad en de orde ontwierp ook een internationale persorganisatie, De Interlinie, die evenwel niet verder van de grond is gekomen. Het eerste nummer van De Vlaamse Linie verscheen op 1 oktober 1948, met in de titel het monogram IHS (Jesus Homo Salvator), de leuze Voor Outer en Heerd en het citaat uit Johannes: „Hiertoe ben ik geboren en in de wereld gekomen om getuigenis af te leggen van de waarheid; al wie uit de waarheid is, luistert naar mijn stem”. In september 1949 kregen de paters Stan de Clippele en Karel van Isacker de leiding. Eind juni 1950 werd de hoofdredactie toevertrouwd aan A. van den Daele s.j., bijgestaan door L. de Coninck s.j. Van september 1953 tot september '62 was E.J. Vandebussche s.j. hoofdredacteur-directeur. Op 1 januari 1954 werd de titel ingekort tot De Linie, omdat, naar verluidt, de toevoeging „Vlaamse” als een pleonasme werd gevoeld. Het kan worden gezien als een versobering van de stijl van het blad.

E.J. Vandebussche, die de samenwerking met Nederland had verbroken, bleef directeur tot het eind, maar kreeg als hoofdredacteur Fr. van Bladel s.j., die na verloop van tijd nieuwe redactionele afspraken maakte met de Amsterdamse Linie, toen dit blad al was overgegaan in de handen van leken, die er een progressief weekblad van maakten. Na een visitatie van de Vlaamse provincie der Jezuïeten besliste John Janssens s.j. dat het weekblad zou verdwijnen.

Volgens M. van de Voorde was De Vlaamse Linie gestart met een oplage van 12.000 exemplaren en bereikte zij, dank zij extra-uitgaven over actuele problemen, in 1949 gemiddeld 34.500 exemplaren; na aftrek van die speciale edities stond het blad op 15.000. In 1960 lag de oplage omstreeks 10.000; op het ogenblik van de verdwijning omstreeks 15.000. Het blad vond zijn publiek vooral bij de middenklasse. Een pagina voor de jeugd groeide onder de naam De Jeugdlinie in 1952 tot een zelfstandige editie die zich tot de 16- à 20-jarigen richtte en die onder de hoofdredactie van Geert Boeve een oplage van 12.500 exemplaren haalde. Bij de opheffing van deze editie in 1963 was de oplage nog 7.000. De verminderde belangstelling werd als reden van de opheffing van De Jeugdlinie

genoemd.

De geschiedenis van De (Vlaamse) Linie is zeer illustratief voor de evolutie van het naoorlogse politieke en religieuze denken in Vlaanderen. Het blad begon, zoals zijn toenmalige leuze het duidelijk stelde, als een traditionele, vurige verdediger van Kerk en Geloof. Het werd door velen ook beschouwd als de voortzetter van het vooroorlogs katholiek flamingantisme, waarvan verscheidene bekende vertegenwoordigers in het blad publiceerden. Het steunde de Vlaamsgezinden in de katholieke partij, voerde een campagne tegen de overdreven of ongerechtvaardigde bestraffing die na de Tweede Wereldoorlog volgens het blad vooral de katholieke Vlamingen had getroffen, eiste amnestie, steunde zeer sterk Koning Leopold III, was resoluut anti-communistisch en werd een der felste katholieke strijdbladen in de schoolkwestie. Deze lijn werd onder de wisselende hoofdredacties met ups en downs gevolgd. De politiek van De Linie schijnt meer dan eens tot innerlijke spanningen te hebben geleid. Uiteindelijk kwam een meer gematigde richting aan bod. Bij het naderen van het Vatikaanse Concilie trad verruiming op. Onder de hoofdredactie van F. van Bladel kwam de progressieve richting spoedig veel meer aan bod. Dit gebeurde door het aanwerven van nieuwe medewerkers op diverse gebieden, door vernieuwde samenwerking met de Amsterdamse Linie en door eigen redactionele standpunten. Tegelijkertijd kwam de progressieve tendens in de radicale vleugel van de V.B. meer naar voren. Op politiek gebied speelde in die evolutie de begin 1962 aangeworven politieke redacteur Mark Grammens (z. aldaar) een rol. Dit alles bracht een vernieuwde belangstelling bij de lezers teweeg. Naar het voorbeeld van de Amsterdamse collega's dachten sommigen eraan, De Linie in lekenhanden te laten overgaan. Men neemt aan, dat de beslissing tot opheffing van De (Vlaamse) Linie door deze politiek-ideologische evolutie werd uitgelokt. Aan de andere kant was bij de Vlaamse Jezuïeten ten tijde van het Concilie de mening ontstaan dat een religieuze orde geen politiek blad moest uitgeven. Om te beletten dat de titel van het blad weer zou worden gebruikt, bleef de Stichting bestaan. Mark Grammens werd daarna directeur-hoofdredacteur van het nieuw opgerichte weekblad De Nieuwe (z. aldaar).

LITERATUUR: W. Luyten, *Vraaggesprek met Mark Grammens over De Nieuwe*, in *Kijk zelf* (april 1964); - *Evolution et disparition d'un hebdomadaire d'opinion: Le cas De Linie* (CRISP, 1964); - *La presse periodique radicale flamande* (CRISP, 1966); - J. Janssen, *De Nieuwe*, in *Jong* (februari 1969); - P. Jaspaert, *Studie over de Adolescentenpers*, in *Vlaanderen sedert Wereldoorlog II* (licentiaatsverhandeling Rijksuniv. Gent, 1970); - M. van de Voorde, *Het politieke opinieweekblad De Linie 1948-1964* (licentiaatsverhandeling Rijksuniv. Gent, 1970); - M. G. [= Mark Grammens], *Geschiedenis van De Linie te boek gesteld in De Nieuwe* (11 december 1970). GASTON DURNEZ